

NASIENRIGLYNE

EKSAMEN	NASIONALE SENIOR SERTIFIKAAT
GRAAD	12
DATUM	JUNIE 2024
VAK	GEOGRAFIE
VRAESTEL	2
PUNTETOTAAL	150
TYDSDUUR (UUR)	3
AANTAL BLADSYE	11

SOUTH AFRICAN COMPREHENSIVE ASSESSMENT INSTITUTE
SUID-AFRIKAANSE KOMPREENSIEWE ASSESSERINGSINSTITUUT

AFDELING A

VRAAG 1

1.1	1.1.1	B		
	1.1.2	A		
	1.1.3	C		
	1.1.4	A		
	1.1.5	A		
	1.1.6	D		
	1.1.7	C		
	1.1.8	B	(8x1)	[8]
1.2	1.2.1	Afgesperde gemeenskappe		
	1.2.2	Gekaapte geboue		
	1.2.3	Gentrifikasie		
	1.2.4	Gholflandgoed		
	1.2.5	Ekolandgoed		
	1.2.6	Inname en opvolging		
	1.2.7	Fasadisme	(7x1)	[7]
1.3	1.3.1	SSK/Sentrale Sakekern	(1x1)	(1)
	1.3.2	Stedelike profiel/geboueprofiel	(1x2)	(2)
	1.3.3.	<ul style="list-style-type: none"> • Hoë aanvraag na ruimte. • Kompetisie vir ruimte. • Gebrek aan ruimte. • Hoë prys vir grondoppervlakte. 		
		[ENIGE EEN]	(1x2)	(2)

- 1.3.4
- Kleinhandel
 - Besighede en kantore
 - Residensieël
- [ENIGE TWEE]** (2x1) (2)
- 1.3.5 (a)
- Opeenhoping
 - Tydverlies
 - Laat vir werk
 - Gebrek aan alternatiewe vervoer
 - Koste van brandstof
- [ENIGE TWEE – MOET BESKRYF – NIE NOEM]** (2x2) (4)
- (b)
- Openbare Vervoer wat funksioneer
 - Parkeer-en-ry
 - Snel-spoorvervoer
 - Flexityd vir werkkure
- [ENIGE TWEE]** (2x2) (4)
- [15]**
- 1.4
- 1.4.1 Patroon toon die verwantskap tussen verskillende grondgebruiksones in 'n stad. *Aanvaar ander definisies* (1x2) (2)
- 1.4.2 **A** – sektor model
- B** – veelkernige model (2x1) (2)
- 1.4.3 (a) **A** (Aanvaar sektor) (1x1) (1)

	(b) Nywerhede en lae-inkomstegebiede geleë langs vervoer omdat toegang vereis word.	(1x1)	(1)
1.4.4	(a) B (<i>Aanvaar veelkernige model</i>)	(1x1)	(1)
	(b) <ul style="list-style-type: none"> • Meer buigsame model • Maak voorsiening vir al die grondgebruiksones • Addisionele grondgebruik word in ag geneem • Neem die groei van stede in ag • Stede beskik tans oor baie voorstedelike klein-handelsentrums. • Nywerhede buite stede a.g.v. goedkoop grond en besoedeling. 		
	[ENIGE EEN]	(1x2)	(2)
1.4.5	<ul style="list-style-type: none"> • Verander die funksies in SSK na lae-orde. • Baie geboue onderhewig aan inname en opvolging. • Die drempelbevolking van besighede het afgeneem, sodat dit moet sluit. • Enkele hoë-orde aktiwiteite beskikbaar. • Minder dienste-aktiwiteite beskikbaar. 	(3x2)	(6)
	[MOET VERDUIDELIK]		
			[15]
1.5	1.5.1 Beweging van mense vanaf landelike na stedelike gebiede	(1x2)	(2)
	1.5.2 80 %	(1x2)	(2)
	1.5.3 40 %	(1x2)	(2)
	1.5.4 (a) Ja	(1x1)	(1)
	(b) “ Die armoede koers vir migrante wat van landelike na stedelike gebiede beweeg het, het meer as gehalveer”.	(1x2)	(2)

- 1.5.5
- Gebrek aan werk
 - Gebrek aan voldoende infrastruktuur & dienste
 - Gebrek aan inkomste
 - Voedsel onsekerheid
 - Swak gehalte onderwys
 - Misdaad
 - Plaasmoorde (3x2) (6)
- [MOET BESKRYF]**

[15]

TOTAAL VRAAG 1: [60]

VRAAG 2

2.1	2.1.1	C	
	2.1.2	A	
	2.1.3	G	
	2.1.4	I	
	2.1.5	B	
	2.1.6	H	
	2.1.7	D	
	2.1.8	E	(8x1) [8]
2.2	2.2.1	A	
	2.2.2	B	
	2.2.3	B	
	2.2.4	A	
	2.2.5	B	
	2.2.6	A	
	2.2.7	B	(7x1) [7]

- 2.3 2.3.1 Beweging van besighede en nywerhede vanuit die kern na die randgebied. **[KONSEP]** (1x2) (2)
- 2.3.2
- Oneweredige welvaartverspreiding.
 - Arm streke aan die randgebiede.
 - Besoedeling en afvalverwydering kwessies in kern.
 - Omgewingskwessies.
 - Hoë pryse vir eiendomme.
 - Gebrek aan behuising.
 - Infrastruktuur misluk.
 - Misdaad. (2x1) (2)
- [ENIGE TWEE]**
- 2.3.3 Nee (1x1) (1)
- 2.3.4 NOS is 'n klein gebied wat naby 'n hawe ontwikkel en konsentreer op die uitvoer van vervaardigde produkte *TERWYL* ROI is 'n groot gebied wat langs vervoer roetes ontwikkel om die gebied waardeur dit gaan op te gradeer. (*punte vir 1 definiesie*) (1x2) (2)
- 2.3.5
- Toegang tot skakelnywerhede.
 - Toegang tot buitelandse direkte beleggings.
 - Makliker toegang tot plaaslike markte.
 - Opgeleide werksmag.
 - Effektiewe vervoeraansluitings.
 - Voldoende en konstante energievoorsiening. (4x2) (8)
 - Voldoende en konstante watervoorsiening.
- [MOET VERDUIDELIK] [ENIGE VIER]**

[15]

- 2.4 2.4.1 Vrugte/groente/mielies/suiker/wol/bokhaar
- [ENIGE TWEE]** (2x1) (2)
- 2.4.2 (a) Ja (1x1) (1)
- (b) Positief (1x1) (1)
- 2.4.3 Voer goedere in en her-versprei dit na ander lande. (1x1) (1)
- 2.4.4
- Slag, verwerking en bewaring van vleis;
 - Verwerking en bewaring van vrugte & groente;
 - Suiwelprodukte;
 - Gemaalde graanprodukte;
 - Fynmaak van oliesade;
 - Voorbereide veevoer;
 - Raffinering van suiker & kakao, sjokolade & suikergebak;
 - Wyn. (2x2) (4)
- [ENIGE TWEE]**
- 2.4.5
- Gemiddelde reënval is laag (minder as 500mm).
 - Reën is wisselvallig/seisonaal.
 - Hael is 'n gereelde verskynsel.
 - Ryp kan in die winter voorkom.
 - Grond erodeer maklik.
 - Hellings is steil in die oostelike deel van die land.
 - Bestaansboerdery vind plaas oor groot dele van die land.
 - Grondeienaarskap is gemeenskaplik in baie dele.
 - Grondeise verhoed volle produksie.
 - Gebrek aan pesbeheer.
 - Hoë brandstofpryse.
 - Beurtkrag vir elektrisiteit. (3x2) (6)
- [ENIGE DRIE – moet BESPREEK, nie noem]**

[15]

2.5	2.5.1	Pretoria/Vereeniging/enige ander op Witwatersrand		
		[ENIGE TWEE]	(2x1)	(2)
	2.5.2	Goudmynbou	(1x1)	(1)
	2.5.3	Werkers: 200 000		
		Geldbydrae: R60 000 m	(2x1)	(2)
	2.5.4	Landbou	(1x1)	(1)
	2.5.5	(a) Tersiêr	(1x1)	(1)
		(b) Sluit alle dienste in.	(1x2)	(2)
	2.5.6	<ul style="list-style-type: none"> • Verskeidenheid minerale naby. • Goedkoop elektrisiteit. • Gelyk oppervlakte. • Goeie klimaat. • Water naby. • Goeie grond. 		
		[ENIGE DRIE – MOET BESPREEK]	(3x2)	(6)
				[15]
				TOTAAL VRAAG 2: [60]

AFDELING B

VRAAG 3

- 3.1 3.1.1 Spoorwegstasie/stasie (1x1) (1)
- 3.1.2 Ja (1x1) (1)
- 3.1.3 Noordoos (1x1) (1)
- 3.1.4 Gradiënt = $\frac{VI}{HE}$
- HE
- VI: $1202 - 740 = 462 \text{ m}$ (1)
- HE: $4,4 / 4,5 \text{ cm} \times 500 = 2\ 200 / 2\ 250 \text{ m}$ (1)
- $\frac{462}{2\ 200} \div \frac{462}{2\ 250}$ (1)
- $2\ 200 / 2\ 250 \div 462$ (1)
- = 1:4,8 of 1: 4,9 (1) (5x1) (5)
- 3.1.5 (a) Ja (1x1) (1)
- (b) Skaduwees val na die suidweste (1x1) (1)
- [10]**
- 3.2 3.2.1 Bewerkte landerye en boorde of wingerde (2x1) (2)
- 3.2.2 Vore
- Damme
- Gelyk grond
- Infrastruktuur (Paaie)
- Arbeid (residensiele gebiede) (2x1) (2)
- 3.2.3 (a) Swak toegang/slegs EEN ander pad en EEN voetpad (1x1) (1)
(dowwe pad).

- (b) Geïsoleerde plaasopstal. (1x1) (1)
- 3.2.4 (a) Rooster/Reghoekig. (1x1) (1)
- (b) Maklik om plekke te vind.
- Maklik om te bou want erwe is ewe groot.
- Maklik om verkeer te beheer.
- Maklik om uit te brei (1x1) (1)

[ENIGE EEN]

- 3.2.5 • SSK-gebied is veronderstel om hoë geboue te hê met beperkte ruimte.
- Hierdie winkelsentrum met groot parkeerplek is nie in die SSK self maar langsaan. (2x2) (4)

[12]

- 3.3 3.3.1 C (1x1) (1)
- 3.3.2 C (1x1) (1)
- 3.3.3 C (1x1) (1)
- 3.3.4 Hoogte bo seevlak/hoogte (1x2) (2)
- 3.3.5 Mynhoop/Uitgraving/Delwery (1x1) (1)
- 3.3.6 • Toegangsroetes.
- Vorme van vervoer in gebruik.
- Topografie
- Dreinerings
- Bevolkingsgrootte.
- Persentasie werkende mense.
- Gemiddelde inkomste.
- Ouderdomsgroepe.

[ENIGE TWEE] (2x1) (2)

[8]

TOTAAL VRAAG 3: [30]

GROOT TOTAAL [150]

